

Ötven év

Ötvenéves a magyarcsernyei és a nagyszénási iskola közötti kapcsolat

*S ez a faj dicsekszik őse érdemével,
Híres hajdanával úgy hetvenkedik...
Hát majd a jövődő fog-e dicsekedni
Mivelünk? S vajon nem fogja emlegetni
Orcapirulással e kor gyermekit?*

(Petőfi Sándor)

Egy dátumról illik megemlékeznünk ebben az évben. Ötven évvel ezelőtt létesítettünk kapcsolatot a nagyszénási iskolával.

Nem ünnepelni vagy ünnepeltetni akarunk – mert azt a mai körülmények között nem volna ildomos, vagy az is lehet, hogy nem is tudunk már őszintén ünnepelni.

Én ebben a megemlékezésemben nem az eseményeket akarom elmondani, hogy is jött létre ötven évvel ezelőtt ez a kapcsolat – megtettük már ezt annyiszor és annyian.

Ötven év végeredményben nem is olyan nagy idő egy közösség, egy falu, egy ember életében. De ha azt nézzük, mi minden történt ez idő alatt velünk és környezetünkkel, akkor igen is meg kell állni egy pillanatra.

1969/70-ben, amikor az első találkozások megtörténtek a csernyei és a szénási iskola között, még állt valamikori országunk, jól éreztük magunkat és jól éltünk benne, habár ezek az évek mintha előrevetítettek volna valamit, hogy ez a jólét nagyon is ingatag volt, hogy a viszonylagos jólétért nem dolgoztunk meg, hogy a nagy testvéri összeborulás, a hazánkban élő népek között nem sokáig fog tartani. Túljutottunk a 68-as belgrádi zavargásokon, a koszovói és nyugat-macedóniai albán tüntetéseken (Kosove Republik!) a horvát Maspokon – Savka Dapčević-Kučar, Mika Tripalon (Hajduk-Dinamo, Savka Tripalo, nem csak a két futballtábor szurkolói gondolták és skandáltak komolyan, hanem a horvátok nagy része is), a szerb KSZ (Marko Nikezić és Latinka Perović) követelésein, az öngazgatású szocializmus eredményeinek, lényegében a titoizmusnak a megkérdőjelezésén. Természetesen ezek a gondok abban az időben nagyon gyorsan „elintéződtek”, azonban a „vigyázó szemek” és a hatalom a 74-es új alkotmánnyal sok mindent megoldott, de a nemzeti és nemzetiségi tevékenységekre nagyon odafigyelt.

Ha jól emlékszem Bánátban csak a nagybecskereki önkormányzatnak volt kapcsolata a békéscsabai önkormányzattal. Nem iskolának.

A békéscsabai Balassi néptáncgyűstest és a megyei meg a városi vezetőket dr. Bodó Antal Nagybecskerek képviselő-testületének alelnöke kísérte el Magyarcsernyére. Az előadást követő fogadáson Tanók József akkori iskolaigazgató irodájában vetődött fel az a spontán ötlet, hogy dr. Hagymásy Sándor, a Békés megyei oktatási és művelődési osztály vezetője keressen egy testvériskolát a magyarcsernyei iskolának.

Gyors válasz. 1970 elején érkezett, hogy a nagyszénási Czabán Samu Általános Iskola szeretné fölvenni a kapcsolatot a magyarcsernyeivel, és Nagyszénás nagyközség a magyarcsernyei községgel. Szerintem itt fordítási, közigazgatási hiba történhetett, valószínűleg nem az egész ún. magyarcsernyei községgel, hanem csak Magyarcsernye helységgel. De nekünk az iskolá-

ban ez így nagyon jól jött, mert mindenféle engedély, terv, jelentés sokkal könnyebben ment, ha ott voltak a községi elvtársak, ugyanis a nyolcvanas évekig a találkozók, látogatások részletes tervét legalább két helyre (nem az adóhivatalba!) be kellett adni. A találkozók után pedig jelentést. Tudtommal senkinek a haja szála sem görbült (kivéve nekem 1986-ban, amikor a Petőfi iskolák találkozójaival kapcsolatban mellékesen a nagyszénási látogatásaimat is főlemlegették, de ez más történet).

A kézimunkacsoport ajándéka a nagyszénási iskolának

Az első nagyszénási delegáció összetétele tükrözi az akkori magyarországi viszonyokat. Összetétele: Godár Mihály nagyközségi párttitkár, Kackó Mihály, a nagyközség tanácselnöke, Hári József iskolaigazgató, Kulcsár Lászlóné igazgatóhelyettes, Hagymásy Sándor megyei oktatási csoportvezető, Pálmai János orosházi járási oktatásvezető, Rátvai Emilia úttörővezető.

Természetesen mi sem adtuk alább: Spasoje Janjić községi párttitkár, Gojko Simat községi elnök és más elvtársak. Az iskolából: Tanók József igazgató, Nagy István, Csányi Mihály, Márton Vilma, Tóth Irén, Tóth Zoltán, Mészáros Mihály, Hiczko János, Antunovics József, Neográdi Dezső.

Ez így ment a nyolcvanas évek végéig, közben egy rövid időre az ide-odalátogatásokba bekapcsolták a község többi iskoláját is, Radojevtól Aleksandrevóig. Kicsit furcsa volt, de mi vittük a testvériség-egység, a Tito után is Tito ideológiát odaát, és könnyes szemmel nyomtuk A Vardartól a Triglavig kezdetű csöpögős műdalt.

Az első, az 1970-es esztendőben háromszor találkoztunk. Az első március tizenötödikén Magyarcsernyén (nekünk iskolanap, a nagyszénásiaknak még nem ünnep). Május elsején nagy csernyei küldöttség Nagyszénáson (este mesejáték a régi színházteremben – tömve volt, másnap kézilabda lányoknak, kispoci fiúknak, mindkétszer súlyos vereség), majd azt hiszem május 25-én Tito elvtárs születésnapján nagyszabású testnevelési ünnepség, Kovács Pista bácsi felejthetetlen tornabemutatójával.

Kilencvenes évek, háború, szegénység. A nagyszénási önkormányzat és az iskola gyermekgyógysszerrel, krétával, papirossal segített bennünket, egy évben még a benzint is kifizette, hogy gyerekeink egy jót focizzanak Nagyszénáson.

Fontos az, hogy találkoztunk. Nem érdekelt bennünket a politika, nem emlegettük Trianont és a „balsorsot”, egyszerűen csak örültünk egymásnak. Gyerekeink mindkét oldalról könnyes szemmel búcsúztak, igazi, a szó szoros értelmében vett barátságok alakultak ki.

A kettőzres év már más történet, de erről nem a kapcsolatfelvevőknek kell el-, vagy beszámolniuk.

Csányi Mihály

Megjegyzés: A cikk megjelent tíz évvel ezelőtt a Csernyei Újságban Negyven címmel. Akkor a negyvenéves jubileumra emlékeztünk, de úgy érezzük, most sem veszített időszerűségéből.

Magyarországon – a gyulai vár előtt

Csernyei anziksz

Pontosan egy évvel ezelőtt írtam a blogomra az alábbi kis bejegyzést. Eltelt egy év, és 2020. január elején megkaptam a Csernyei Újság 2019. decemberi számát is. Mint mindig, most is nagy örömmel és kíváncsisággal lapoztam és olvastam. Mindig találok egy-két írást, amire felkapom a fejem, vagy egyszerűen csak megérinti a lelkemet. Most Csányi Anna írása kopogtatott a szívemen, amit megosztottam a facebook oldalamon is, mert úgy gondolom, hogy közelebb hozza egymáshoz az anyaországban élőket a határainkon kívül rekedtekhez, vagy legalábbis azt az érzést megpróbálja átadni, amit egy külhoni magyar érez. Írásából ítélve fiatal hölgynek gondolom Annát, akinek érdemes tollat vennie a kezébe.

Lássuk akkor, mi is történt egy évvel ezelőtt!

A napokban kaptam meg a Csernyei Újság decemberi számát Nagy Erzsike főszerkesztőtől. Néhány napig itt volt az asztalom. Aztán ma délután kézbe vettem a gondosan összehajtott és megcímezett lapot. A harmadik oldalon: „Egyházi statisztika 2018”, „Keresztelések” számolgotom és olvasgatom a neveket. Magyar gyerek mind a tizenhárom. Egy-kettőnek az egyik szülője szerb. De itt mindegy, hiszen nem az a lényeg, hogy szerb vagy magyar, hanem az, hogy békében élnek egymással egy faluban, ahol együtt örülnek a keresztelőkön, az esküvőkön, és együtt sírnak a temetéseken. Olvasgatom tovább a statisztikát: négy esküvő és huszonöt temetés. Elgondolkodtató. Hét korombéli, a többiek idősebbek. Fogy a szórványmagyarság a határainkon túl. De megújul a Petőfi Sándor Általános Iskola. Szinte az utolsó szegig mindent felújítanak az épületen. Felújított épületben, modern környezetben tanulhatnak a gyerekek. A felújítást a Szerb Köztársaság Kormányának Közbefektetési Hivatala finanszírozza. Jó ilyeneket olvasni. Lapozgatom, és böngészgetem a nyomdaillatú újságot. Olvasom a karácsonyi üzeneteket, amiket külföldön élő magyarcsernyei gyerekek írtak, haza, a barátaiknak. Letörölöm a könnyeimet. Talán öregszem, mert érzékenyebben reagálok ilyen dolgokra, mint húsz évvel ezelőtt. „Levél Berlinből”: „Nagyon hiányoznak a barátaim, osztálytársaim, tanárain, és legjobban a nagymamám. Nagyon hiányzik még a néptánc, amit itt sajnos sehogy nem tudok folytatni, viszont ha hazamegyek, akkor szeretnék elmenni egy-két táncpróbára”. (Juhász Emina) „Levél Bajorországból”: „Most Emesével Ensdorfba járunk iskolába, ötödik osztályba mindketten. Az osztályban 23-an vagyunk. Emesének Leonie a legjobb barátnője, és nekem is van néhány barátom.” „Az egész iskolában az a jó, hogy van egy magyar tanárnő és egy magyar lány. Csernyéről nekem minden hiányzik, főleg a barátok, régi osztálytársak, a régi idők, a falunapok a tánc, ami egy örök emlék marad az életemben, és a közös hülyeségek az osztállyal. A német nyelv elég nehéz, mert itt mindenki tájszólással és gyorsan beszél, de kedvesek az emberek.” (Kaslik Viktória, Kaslik Emese) Szomorú, hogy a délvidéki szórványmagyarságunk sem találja meg a boldogulását a szülőföldön. Folyamatosan felteszem magamnak a kérdéseket, hogy vajon mi ennek az oka? Miért kell ennek így lenni, hogy kettészakadt családok, honvággyal küzdő gyermekek tömegei külföldön próbálnak gyökeret eresztetni? Rosszul döntöttünk? Becsaptak bennünket? Vagy csak egyszerűen tehetségtelenek vagyunk a saját hazánknak? Határainkon belül, és azon túl is? Miért van az, hogy Ausztriából, Szlovéniából, Szlovákiából és most már Romániából sem akarnak tömegével emigrálni? Valami oka csak van, hogy tőlünk meg igen. Valami oka csak van, hogy fogy a nemzetünk. Úgy gondolom, hogy valamit nagyon elrontottunk, mert nem kellene ennek így lennie! Aztán olvasom, hogy árulják az utolsó magyarcsernyei kocsmát. „Sarokra nyílik a kocsmajtó.” Ahogy a cikk szerzője, Csányi Mihály írta: valamikor hangulatuk volt ezeknek a helyeknek, és történetük is.

A húszas, harmincas években hét-nyolc kocsmá is működött a faluban, saját törzsközönsséggel. A Behringbe az előkelőségek jártak, Makai Mária nénihez az iparosok, a Heincz-féle kocsmába a földművesek és béresek. Ha igaz, akkor itt volt a legtöbb verekedés meg késelés. A Hetesbe (a Gyermán-féle kocsmába) vegyes társaság járt. A nagyobb kocsmákban volt nagyterem színpaddal, ahol először vetítették a némafilmeket, később pedig mozinak is helyet adtak. Rendszeres színházi előadások és kulturális estek, közösségi összejövetelek helyszínei lettek. Tehát a kocsmák nem csak italozásra szolgáltak, hanem kultúrtörténeti szerepük is volt. Szilágyi Mária cikkét olvasgatva („A csomózás”) gyerekkorom Marosparti nyarait juttatta eszembe, melyeket többnyire Perjámoson töltöttem a rokonoknál. Ameddig a szem ellátott, dohányföldek között sétáltunk le a Marosra. Nagyanyám sokat mesélt annak idején, hogy hogyan zajlott a dohány feldolgozása a temesvári dohánygyárban. Kemény és emberpróbáló munka a termesztés és a feldolgozás egyaránt. A bánáti és a Torontál megyei dohány nemzetközi viszonylatban is kiváló minőségűnek számított. Nem tudom, hogy foglalkozik-e bárki is arrafelé manapság dohánytermesztéssel?

Ennyi történt egy évvel ezelőtt, illetve ennél biztosan több, mert én csak azokra a cikkekre reagáltam, amelyek valamiért megérintettek.

Nehrer György (Székesfehérvár)

Ébredés

Pókhálós álmaimban
zsákutcák kopott kövein bukdácsolok.
Keresem az ellopott időt.
Csonka képeket próbálok összerakni.
Elsírt zokszavak helyett
madárdalok, tarka tavaszt.
Eltorzult mosolyokból
sárgán nevető, mézizű nyarat.
Rozsdaporos emlékfoszlányokból
muzsikáló őszi fuvallatot.
Fagyos telek havában
megleltem az eltűntnek vélt nyomokat...

Remegő kézzel megsimogatom
a befoltozott fájdalmakat.
Letörölöm az elmaszatolt könnyeket.
Fojtott torokból visszakialtom
az el nem mondott szavakat.

A túloldalon pünkösdi hajnal hasad!

Perjész Mária

Útközben

Busszal utazom. Hosszú az út. Ráérek nézelődni, gondolkodni, emlékezni. Jól is esik. Pihentető a révedezés.

Mindig szerettem tavasszal a zöldellő, szélben szaladó búzamezőket. Szép volt ilyenkor kimenni a „jószagú mezőkre”, ahol szinte mindenütt emberek mozogtak, serénykedtek. Nem volt ilyen bántóan néptelen a határ, mint mostanság. A férfiak kalapot emelve, vagy csak mutatoujjukat kalapjuk karimájához érintve üdvözölték egymást. Asszonyok kendője, kötője lobogott a szélben. Kocsihoz kötve lovak álldogáltak a földek végén. Persze vita, ellenségeskedés, harag akkor is volt, de egymás és a természet közelsége jótékonyan hatott az emberekre. Magamba nézve néha megdöbbenek a fölismeréstől, hogy évek óta nem voltam a határban, pedig valamikor minden rezdülésének részese voltam. Ilyenkor arra gondolok, hogy milyen régen éreztem a mogyoróvirág, a levágott here, a virágzó búza, a tarlóvirág, a széna gyógyító illatát.

Amikor már bokáig ért a búza, megkezdődött a csutkaverés, azaz az előző évi kukorica tövének összegyűjtése a vetésből. A csutka nagyon értékes tűzrevalónak számított. A tányerica tövét is összeszedték, ennek minősége szinte a fáéval vetekedett.

A csutkából egy 30-40 centis bottal kiütögették a beletapadt földet. Sokszor a jó, könnyű, kézhez simuló csutkaverő botot évekig őrizték.

A csutkaverés nem volt nehéz munka, a gyerekek is tudták csinálni, sőt emlékeim szerint élvezték is, jókat viháncoltunk a tavaszi határban, néha még szalonnát is sütöttünk.

A kivert csutkát rakásokba hányták, majd garabolyba szedve kocsira rakták. Ezt a munkát addig kellett végezni, amíg a vetés nem nőtt nagyra, így könnyen kiheverte, hogy egy kicsit letaposták. Csutkát verni száraz időben kellett, hogy a föld könnyen kihulljon belőle. Otthon aztán berakták a supába, vagy az udvaron kazalba. A csutkakazal rakásának meg voltak a szabályai. Általában kerek volt, körbe rakták a kivert csutkát, egyik sort tövével befelé, a másikat tövével kifelé, majd néhány sor után kitöltötték a keretet, aztán megint néhány külső sor következett. A külső sorokat fokozatosan szűkítették. Ezek a kúp alakú kazlak szemre is szépek voltak, legalább is nekem mindig tetszettek, csakúgy mint a szárkúpok, a búzakazlak, a szalma- és szénakazlak a régi parasztudvarban.

Mikor a parasztasszonyok a határból hazajövet leszálltak a kocsiról, leginkább azonnal a főzéshez fogtak. Ehhez mindjárt tüzet kellett gyújtani. Szinte látom anyámat, ahogy az éhes baromfisereg között a csutkával megrakott garabolyt csípőjéhez szorítva egy csóva szalmával igyekszik a kiskonyha felé. Miután lángra kap a csutka, hogy gyorsabban forrjon az étel, félretolja a karikát a platnin, hogy a láng közvetlenül érje az edényt, mit sem törődve azzal, hogy kormos lesz a lábas, a fazék alja, hisz azért volt mindig pörnyézve egy darab rongy, hogy mosogatáskor hamuval lesúrolják a kormot.

Változnak az idők. Sokkal kényelmesebb az életünk. A gáz, az elektromos energia megkönnyíti a fűtést és a hűtést. A mélyszántással a kukorica töve mélyen a földbe kerül, nem megyünk már csutkát verni, nem kormosak a lábasaink, de észrevétlenül a természettől is eltávolodtunk.

Újvidék felé járunk. A busz már épületek között halad. Gondolataim is visszakanyarodnak a jelenbe, másra terelődnek.

Szilágyi Mária

Átutazóban

Kétezerhúsz, február 20-a, hírharang. Meghalt Borbély Józsi (Melbourne) Ausztráliában. Ő a 28., a múlt század 50-es generációjának 64 diákja közül.

A hetvenes évek elején pelyhesszakállú sihederként ment el egy másik kontinensre szerencsét próbálni. Mosolya mögé bújó kisköpeként néz vissza diákéveink fényképeiről.

Édesapjával együtt dolgoztunk a községházán. 2017-ig büszkén mondogatta, hogy ő a legöregebb férfi a faluban.

Józsi nagyobbik húga Angliába ment férjhez, ott élnek gyermekei. Korán meghalt, az itthon fölépített gyönyörű házuk üres. Kiseb-
b-
b-

Még együtt a család (2000-ben az osztálytalálkozóra küldött levélhez mellékelve)

húga is fiatalon, tragikusan hunyt el. Jenci fia 2015-ben halt meg. Őt követte 2019-ben Nagyjenő sógor. Fiatalabb fiuk, Csaba szintén Ausztráliában alapított családot. Itthon négy ház maradt utánuk lakatlan.

Józsi szinte minden évben hazajött családjával, vagy csak egyedül. Ilyenkor fölkeresett bennünket, osztálytársait (a feleségével is). Tiszteletére egy nyáron össze is hoztunk a Csernyén élőkkel egy osztálytalálkozót Szalkai Laci kávézójában, feledhetetlenül kedélyes hangulatban, valamennyien fölülődvé. Minden érdekelt, ami csernyei, magával vitte Ausztráliába az emléktárgyakat. Józsi ízig-verig csernyei maradt. Egyszer csak megritkultak hazalátogatásai, hiányozni kezdett pajkos modora, jó humora. Matz Sanyi (Svájc) unokatestvérétől értesültem betegségéről. Ha tapintatosan érdeklődtem felőle, a szavak között megállt a remény. Ennyi volt.

Az 50-es generáció 33 osztálytársa nevében búcsúzunk tőle. Emléke legyen áldott, pihenése békés.

*Lélekharangod
harangját a túloldalon,
te már nem hallod.
Rögös út végén,
ott a szíporkázó fény,
majd megtalálod.*

(Haiku)

Perjész Mária

Új köntösben, biztató létszámmal

Harmincöt év után följújtották a magyarcsernyei Petőfi Sándor Általános Iskolát. A munkálatok alatt a diákok a szomszédos Tóbára utaztak, ahol a csernyei iskola kihelyezett tagozata működik. Ott persze szerényebb körülmények között tanulhattak. Ettől a tanévtől kezdve azonban Bánát egyik legkorszerűbb és legjobban felszerelt tanintézményébe járnak mára csernyei és a tóbai gyerekek. Közben korszerűsítették az iskolaépületben működő óvodát is. A jelenlegi magyarcsernyei iskolát 1984-ben adták át rendeltetésének. Azóta az épületen nem végeztek komolyabb följújtást. A mostani munkálatokat a Szerb Köztársaság kormányának a Közbefektetési irodája

Lőrök Dóra iskolaigazgató

pénzelte, EU-s forrásokból. A befektetésnek az értéke mintegy 120 millió dinár volt.

– Iskolánk följújtási munkálatai 2018. október 8-án kezdődtek, és 2019 áprilisáig tartottak, Biacsi József iskolaigazgató ideje alatt. Halála után, május végén, én lettem a kinevezett igazgató, és folytattuk az utómunkálatokat. A munkálatok magába foglalták a tetőszerkezet, a padló, a külső és belső nyílászáróknak a cseréjét, a villany- és a vízvezetéknek a cseréjét. Emellett külső és belső festést kapott az iskola. Az iskolaudvar és a hozzá tartozó bejáratot is kiaszfaltozták, a tornatermet pedig nagyon szépen följújtották – mondja Lőrök Dóra iskolaigazgató. Most már csak abban reménykednek, hogy még sokáig lesz majd elegendő diákja a föl-

újított, jól felszerelt iskolának.

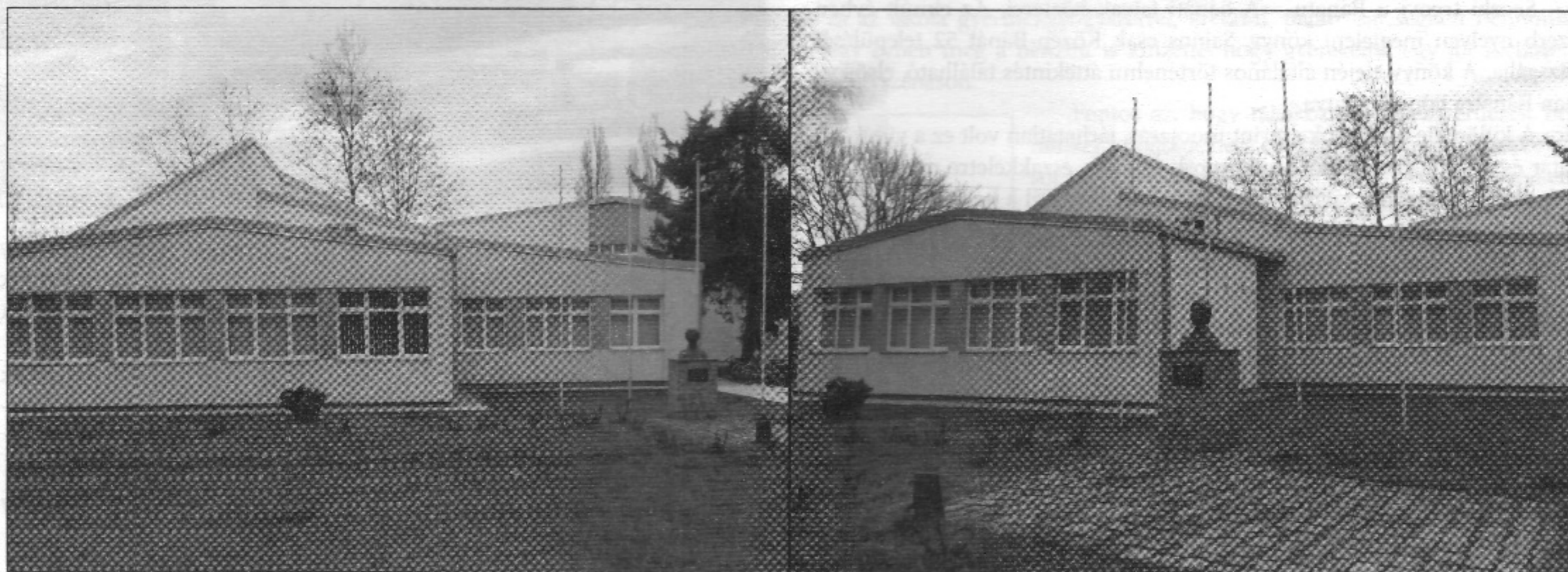
– A 2019/20-as tanévet 120 tanulóval indítottuk. Természetesen – az elvándorlás miatt – nálunk is csökkenő tendenciát mutat a diáklétszám. Az idei tanévben négy tanulót írtak ki az iskolánkból. Egyébként a tanítás nyolc osztályban folyik, magyar nyelven. Egy szerb nyelvű alsós tagozatunk van. Ötödik osztálytól kezdve pedig a tóbai felsős diákok is ide járnak a mi iskolaépületünkbe. A tóbai kihelyezett tagozatunkban csak elsőtől negyedik osztályig folyik a tanítás. Két magyar kombinált tagozatunk van és egy szerb nyelvű – hallottuk az igazgatónőtől. Az iskolában kilenc magyar elsős van, és bíznak abban, hogy őszre marad ez a létszám, de lehet, hogy több kisiskolást íratnak majd be.

– Jelenleg első osztályom van. Az idei tanévet ebben a szép, följújtott, új iskolában kezdtük, aminek nagyon örülünk. Ami nagyon jelentős, az az, hogy az épületen kicserélték a nyílászárókat, hőszigetelték a falakat, és ez már megmutatkozott a nyáron, hogy jóval hűvösebb az épület, most télen pedig sokkal melegebb van. Följújtották a mosdókat, meleg vizet kaptunk. A mosdókban és a tantermekben is meleg víz van a gyerekek számára. A belső világítást följújtották, ami szintén nagyon jelentős. Az ablakokra árnyékolókat raktak, ami szintén fontos, mert nyáron sokszor nagyon meleg volt, besütött a nap, így tudunk védekezni a nagy melegekben. A padok azok maradtak a régiek, de új szekrényeket is kaptunk. A gyerekek is nagy örömmel vették birtokukba az új iskolát, és mindannyian örülünk, hogy ilyen új és kellemes környezetben folytathatjuk a munkát – mondja Kovács Csilla tanítónő. Az iskola keretében működik az óvoda is. Így a följújtásnak a legkisebbek is örülnek, akik most szép számban vannak, de remélhetőleg őszre is lesz elég új óvodás.

– Jelenleg a két csoportban huszonhárom gyermekünk van. Ebből kilenc végzős, nagycsoportos, előkészítő csoportos, a többi viszont vegyes csoportban van. Ugyanígy Tóbán is van egy kihelyezett tagozatunk, 12-13 gyerekekkel. A följújtások során az óvodánk nem csak külsőleg újult meg, hanem a termek is, a mosdók, a csoportszobák új köntöst kaptak. Új burkolatot kapott a padlózatunk, modern, a mai feltételeknek megfelelően újították föl az óvodánkat. Új bútort is kaptunk, amiket majd a különböző játéksarkok kialakítására fogunk használni. De kaptunk játékszereket és mozgásfejlesztő eszközöket is. Emellett minden csoport ezentúl saját projektorral és lappal fog rendelkezni. Továbbá kaptunk még egy modern szkennert, fénymásolót és nyomtatót is – hallottuk Fazekas Erika óvónőtől.

A csernyei iskolának idén 13 érettségizője lesz. Az iskolában abban bíznak, hogy a következő években az első osztályokban megmarad a tíz körüli átlagléttség, és hogy nem csökken az iskola tanulóinak a száma.

Kecskés István

Az egyik legkorszerűbb bánáti iskola